

A vasi felső ág. hitv. evang. egyházmegyei tanító-egylet alapszabályai.

(A dunántúli ág. hitv. evang. egyházkerület 1903. évi közgyűlése jegyzőkönyvének 96. b) pontja szerint jóváhagyva.)

1. §.

A vasi felső ág hitv. evang. egyházmegye népiskolai tanítói tanító-egyesületé alakulnak, melynek neve: „Vasi felső ág hitv. evang. Egyházmegyei Tanító-egyesület“.

2. §

Az egyesület célja:

a) A prot. öntudat, az evangéliumi szellem, az egyháziasság és a hazafiúi érület ápolása az evang. népoktatás munkásai között

b) A népiskolai nevelésre és tanításra vonatkozó ismeretek gyarapítása, az oktatás, főkép a vallásoktatás módszerének és eszközeinek javítását célzó kérdések megvitatása

c) Az iskola belső életére, az iskolai rendtartásra és fegyelemre tartozó értekezések tartása.

d) A paedagogiai, társadalmi, reáltudományok és egyházi irodalom ápolása, fejlesztése és pártolása.

e) A nép józan vallás-erkölcsi életének ápolására szolgáló s a tanítói hivatással kapcsolatosan alkalmazható utak s módok megjelölése.

f) A segedelemre szoruló s arra érdemes tanítóknak, azok özvegyeinek és árváinak gyámolítása az egyesület Segélyalapja útján és az Eötvös-alap s a Tanítók Háza felkarolásával.

g) Az egyházi ének és zene ápolása és a kántori teendőket illető kérdések megbeszélése.

h) Az iskola érdekeinek megvédése, a tanítók tekintélyének és erkölcsi értékeinek emelése s méltányos érdekeinek szem előtt tartása s azoknak istápolása.

3. §.

Az egyesület tagjai rendesek, rendkívüliek, pártolók és tiszteletbeliek.

a) Rendes és kötelező tagjai az egyesületnek az egyházmegyében működő evang. népiskolai igazgatók, igazgatók, igazgatónők, rendes tanítók és tanítónők, énekvezérek, vallástanítók, okl. kiseddévők és óvónők.

Rendes tagjai lehetnek továbbá az egyházmegyének önként ajánlkozó lelkészei és az egyházkerület képzőintézeteinek tanárai.

b) Rendkívüli tagjai az egyházmegye területén működő ideiglenes vagy segédtanítók és segédtanítónők.

Rendkívüli tagul azonkívül felvehető bármely feddhetetlen jellemű evang. vallásu egyén, aki a tanítás ügyével foglalkozik s belépés céljából az egyesület elnökségénél jelentkezik

c) Pártoló tagok, kik az egyesület részére legalább 50 K alapítványt tesznek le, vagy pedig az egyesület által megállapított évenkénti tagsági díjat fizetnek az egyesület pénztárába.

d) Tiszteletbeli tagok, kiket a magyar evang. népnevelés körül szerzett érdemeiknél fogva az egyesület közgyűlése ilyenekül megválasztott.

e) A rendes tagok tagsági díjának maximuma 5 K. Ha a meghatározott kereten túl a tagsági díjak felemeltetnének, úgy az csak alapszabálmódosítás útján eszközölhető

4 §.

A tagok jogai:

Minden tagnak jogában áll a közgyűlésen megjelenni, azokon szólni, indítványokat tenni, az egyesület könyvtárát az erre megállapított szabályok szerint használni; új tagokat azonban csak a rendes tagok ajánlhatnak, valamint szavazati joggal is kizárólag ezek bírnak

5 §.

A tagok kötelességei:

A közgyűlésre és értekezletekre az egyesületnek minden tagja meghívandó. Minden rendes és pártoló tag köteles évi tagsági díját legkésőbb a közgyűlésig pontosan befizetni. A rendes tagok azonkívül kötelesek a gyűléseken kellő időben megjelenni, a kitűzött tételre és próbatanításokat, ha azokra vállalkoztak, vagy az elnökség által felhívattak, kidolgozni és az elnökségnek a közgyűlés előtt legalább két héttel bemutatni.

Meg nem jelenését a tag csak betegségi, vagy súlyos családi körülményből folyó esettel igazolhatja.

6 §.

Az egyesület rendes tagjait a közgyűlés illetőleg körértekezlet napjára egyházközségük, ott pedig, ahol erre vonatkozó vármegyei rendelet van, politikai községük pénztárából fuvardíj és napidíj illeti meg, utóbbi azon esetben is, ha a közgyűlés illetőleg körértekezlet helyben tartatik.

7 §.

Az egyesület négy körre oszlik, névszerint: Felsőlvövidéki (I.), Pinkafővidéki (II.), Rohonc-vidéki (III.) és Vaskörtvélyes-vidéki (IV.) körre. Az egyesület évenként legalább egyszer közgyűlést, a körök is legalább egyszer külön gyűlést tartanak.

8. §

Az egyesület közgyűlésének teendői:

a) Az egyesület alapszabályait elkészíti s az egyházmegye útján jóváhagyás végett az egyházkerület elé terjeszti.

b) Ügyrendi szabályzatát időnként megállapítja

c) Az egyesületnek körökre való osztása iránt intézkedik.

d) Gondoskodik arról, hogy a tagok a 2 §-ban megállapított célnak megfelelő munkásságot fejtsenek ki, nevezetesen, hogy a kitűzött és felvetett kérdések felett való szó- és írásbeli értekezések által az eszmék tisztuljanak, a tagok látóköre táguljon s a tanítói gyakorlat nemesbüljön.

e) A körök munkálkodását irányítja s azok jelentését, indítványát s évi működésükről szóló jegyzőkönyveit tárgyalja.

f) Megválasztja az egyesület tisztikarát s tiszteletbeli tagjait.

g) Megállapítja a költségvetést, megvizsgálhatja a könyvtárt, pénztárt és számadásokat s a vizsgálat eredményéhez kepest a könyvtár- és pénztárkezelőknek a felmentést megadja vagy megtagadja. Megállapítja az évi tagsági díjat s annak behajtása iránt intézkedik. Kijelöli a könyvtár számára beszerzendő könyveket, lapokat és folyóiratokat.

h) Intézkedik a jövő gyűlés helye és ideje felől s kitűzi a jövő gyűlésnek előre tudható tárgyait, tekintettel arra is, hogy a tanácskozás tárgyává tett paedagogiai kérdések az iskolai élet minden ágát érintsék.

i) Megválasztja az egyházmegyei közgyűlésre valamint az egyházkerületi tanító-egyesület közgyűlésére küldendő képviselőit, az egyházkerületileg megállapított módon szavazatát adja az egyházkerületi közgyűlés két tanítóképviseelőjére, zsinattartás előtt szavazati jogát gyakorolja az E. A. 168. és 174. §-ai értelmében.

k) A tagok indítványait, melyek — a sürgősségi eseteket kivéven — a közgyűlés előtt két héttel az elnökségnek beterjesztendők, felveszi, tárgyalja, s azok felett határoz.

l) A közgyűlés határozatképességéhez a tagok $\frac{2}{3}$ része szükséges. Ha az első ízben összehívott közgyűlés nem volna határozatképes, úgy újabb közgyűlés hivandó egybe, mely a megjelölt tagok számára való tekintet nélkül végérvényesen határoz.

9 §.

Minden kör a területén általa megállapított helyeken évenként legalább egyszer gyűlést tart, melyen köteles a kör minden tagja résztvenni.

Egyébként itt is irányadóul szolgál a szabályzat 5. §-ának 2. bekezdése. A kör 6 évre választ elnököt, alelnököt, jegyzőt és pénztárost.

10. §

A kör gyűlésének teendői.

a) Gyűlése helyén gyűlésileg meghatározott népiskolai tárgyaktól bármely tagja által próbatanítást rendez, tekintettel arra, hogy bizonyos idő

mulva az evang. népiskolai gyakorlat minden tárgyának tanítási módja előkerüljön.

A meghallgatott tanítás felett zárt ülésben, a személy iránti kiméletes-séggel és tárgyiassággal bíráló véleményt mond.

b) Értekezik az iskolai fegyelem s a tanítás gyakorlatában felmerült s a tagok által előterjesztett tapasztalatok felett.

c) Tárgyalja az egyesület elnöksége által hozzá utalt ügyeket, paedagogiai kérdéseket.

d) Gyűlései eredményét s esetleg indítványait jegyzőkönyv alakjában az egyesület közgyűlése elé terjeszti.

11. §.

A kör költségeit az egyesület közgyűlése által megerősített költségvetés erejéig a kör elnöke utalványozza. A kör pénztári számadásai az egyesületi közgyűlést megelőzőleg az egyesület elnökségéhez terjesztendők fel.

12. §.

Az egyesület ügyeinek vezetésére a rendes tagok sorából elnököt, alelnököt, főjegyzőt, aljegyzőt, pénztárost, számvevőt, könyvtárost és körönként 2—2 tagot választ 6-6 évre. Az egyesület tisztviselői, valamint a körök által választott tagok képezik az egyesület választmányát.

13. §.

Az egyesület tisztviselői szavazattöbbséggel mindenkor szabadon választhatnak.

14. §.

Az egyesületi elnök képviseli az egyesületet a hatóságok és egyesek irányában; ő hívja össze a választmányi ülést s a közgyűlést és ezeken elnököl, szavazatok egyenlőségénél dönt, a hitelesített jegyzőkönyvi pontokat fogantatosítja, a jegyzőkönyveket, leveleket, jelentéseket, meghatalmazásokat és egyéb fontosabb iratokat aláírja, az egyesület működéséről szóló évi jelentést a főjegyzővel közösen elkészíti s a jegyzőkönyvvel együtt az egyházmegyének beterjeszti, az egyházkerületi tanító-egyesület elé tartozó iratokat ennek elnökségéhez juttatja Akadályoztatása esetén az alelnök helyettesíti.

15. §.

A főjegyző vezeti a közgyűlési és választmányi jegyzőkönyveket, készíti ezekből a szükséges jegyzőkönyvi kivonatokat, gondoskodik a jegyzőkönyvek másolatáról s azt az egyházmegye és esetleg a kerületi tanító-egyesület elé való terjesztés végett az elnöknek idején átszolgáltatja; az elnökkel közösen elkészíti az egyesület működéséről szóló évi jelentését s azt a jegyzőkönyvi másolat mellé csatolja, gondoskodik a tagok létszámának nyilvántartásáról. Mindezen munkájában segíti, esetleg helyettesíti az aljegyző.

16. §.

A pénztáros felelőség terhe alatt kezeli az egyesület vagyonát és vezeti a számadásokat, beszedi (esetleg a körök pénztárosai útján) a tagsági díjakat; a bevételekről és kiadásokról naplót vezet, a választmánynak ülésről-ülésre jelentést tesz a pénztár állapotáról s a közgyűlés elé terjeszti a számadásokat megvizsgálás végett. Az egyesület tőkét a közgyűlés által megjelölt módon kamatoztatja. Fizetéseket csak az elnök utalványozása mellett teljesíthet.

17. §.

A számvevő a pénztárostól átvett számadást a nyugtatványokkal és ellen nyugtatványokkal összehasonlítva megvizsgálja, észrevételeit rá megteszi s a közgyűlésre beterjeszti.

18. §.

A könyvtáros az egyesület által kijelölt könyveket megrendeli, azokat megszámozva s naplóba vezetve a könyvtárban elhelyezi, a tagoknak a közgyűlés által hozott határozatok szerint kiadja s a kiadott könyvekről jegyzéket vezet. Jelentését a könyvtár állapotáról évről-évre a közgyűlés elé terjeszti.

19. §.

a) A választmány az egyesület működését irányozza, megállapítja azon kérdéseket, melyeket a körökben s a közgyűlésen meg kell vitatni; rendes, rendkívüli, alapító és pártoló tagokat vesz fel, tiszteletbeli tagokat ajánl a közgyűlésen; az időközben elhalt vagy elköltözött tisztviselők helyettesítéséről gondoskodik; az egyesület pénztárát és könyvtárát bizottság által megvizsgálattja s a felmentvény iránt a közgyűlés elé javaslatot terjeszt.

b) A választmány esetről-esetre tart ülést, de 3 tag írásbeli kérelmére az elnök köteles azt összehívni.

20. §.

Az alapszabályok esetleges módosítását vagy az egyesület feloszlását célzó közgyűlési határozatok foganatosítás előtt a nm. vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz jóváhagyás végett felterjesztendők. A feloszlást kimondó utolsó közgyűlés határoz az egyesület vagyonáról is.

21. §.

Az egyházmegyei tanító-egyesület egyházi intézményllévén, védelmet, támogatást, indítványainak pártfogást csak az egyháztól, az egyház önkormányzati hatóságaitól várhat. Az egyházmegyei tanító-egyesület felügyelő hatósága első fokon az egyházmegye, második fokon az egyházkerület. — Az egyházmegyei egyesület alapszabályai jóváhagyás végett az egyházkerület elé terjesztendők. Az egyesület jegyzőkönyveit és jelentéseit évenként az egyházmegye elé juttatja. — Az egyházmegye megbízottat küldhet a hatósága alatt álló tanító-egyesület közgyűlésére.

22. §.

Azon esetben, ha az egyesület az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a kir. kormány által, amennyiben további működésének folytatása által az állam vagy az egyleti tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására különbeni feloszlítás terhe alatt köteleztetik.

Karner Frigyes
egyesületi elnök.

Németh Ferenc
főjegyző.

Karner Mihály
aljegyző.

A fentirt alapszabályokat jóváhagyom.
Pápa, 1913. október 22-én.

Gyurátz Ferenc
püspök.

195873/1913. szám.

VI/c.

Jóváhagyom azzal, hogy a 3-ik §. a) pontjából „és kötelező“ szavak töröltetnek, a „tagjai“ szó után pedig a „lehetnek“ szó illesztetik; mivel nem törvény alapján alakult egyesületről van szó, s így az egyesületbe való belépésre tagokat kötelezni nem lehet. *

Budapest, 1914. április hó 18-án.

A miniszter helyett:

Olvashatatlan aláírás,
államtitkár.

* A miniszteri záradékot az egyházmegye autonómiánkra sérelmesnek tekinti s ellene felterjesztéssel él. (L. az 1914. évi jkv. 15. f) és g) pontját.)

